

10 Jaar Vereniging

Paul Paardekooper

Een terugblik op tien jaar Wilde Weelde en een gesprek hierover met de leden Rob van der Steen en Hasan Gadellaa. Beiden zijn vanaf het begin bij de vereniging betrokken.

Op een dag in 1994 trof Rob van der Steen een opmerkelijke brief temidden van zijn post. Een uitnodiging voor een bijeenkomst van mensen die op ecologische wijze in het groen werken. Rob, op dat moment al vijf jaar werkend als ecologisch hovenier, kende geen vakgenoten die net zo dachten als hij. Hij wist niet wat hij er van moest denken. De toon van de brief was serieus en hij besloot te gaan.

Het prille begin

In een jeugdherberg in het Haagse Ockenburgh troffen zo'n twintig eigenzinnige mensen elkaar voor het eerst. Het waren kwekers van vaste planten, ontwerpers en hoveniers die hier kennis met elkaar maakten, allemaal waren zij, al jaren, op min of meer dezelfde, idealistische wijze aan het werk. In deze tijd was het ecologische gedachtegoed dat in de jaren zeventig in opkomst kwam, weer diep weggedrukt in de samenleving. Werkzaam zijn in het groen stond bepaald niet gelijk aan ecologisch denken.

Het werd een hilarisch weekend, de basis voor een hechte club mensen

was gelegd. De naam Wilde Weelde werd na uitvoerig brainstormen aangenomen, nadat onder meer namen zoals Madeliefje, Bellis (bel 's) en Horus (hoor 's) waren geopperd en afgewezen. De Vakkring Wilde Weelde was geboren. Deze kennismakingsbijeenkomst vond plaats op initiatief van Willy Leufgen en Marianne van Lier van de Stichting Oase, die op dat moment het belang zagen van een grotere samenhang tussen mensen die beroepsmatig actief waren in het ecologische groen.

In de vijf jaar die volgden trof men elkaar een paar keer per jaar. Om elkaar te inspireren toonde men eigen werk, bezocht inspirerende plaatsen en werden er studiedagen georganiseerd. Het thema 'gebruik van hout in de tuin' resulteert in 1996 in de syllabus 'Verantwoord

houtgebruik in tuin en park', er is aandacht voor het gebruik van puin in tuinen, over (het niet gebruiken van) bestrijdingsmiddelen enzovoorts.

In het begin waren Willy en Marianne de drijvende krachten. In 1999 werd de club een vereniging en daarmee stond Wilde Weelde op eigen benen. De groep telde inmiddels 52 leden.

Aanwezigheid op regionale markten van Natuurmonumenten, De Kleine Aarde en Vogelbescherming zorgden voor gestage groei en bekendheid. Zo nu en dan werden bedrijven opgemerkt door tijdschriften. In uiteenlopende bladen zoals Landleven, Tuin en Landschap en de Libelle, verschenen portretten van leden. In 2004 telde de vereniging 100 leden en stond met een voor één

'Tableau de la troupe', bij de eerste bijeenkomst in 1994 (foto: Stichting Oase)

Wilde Weelde

dag ingerichte tuin op de landelijke 'Vroege Vogels'-dag. Dit is een eerste, beperkt samenwerkingsproject, zoals er later meerdere zouden volgen.

Op een bepaald moment groeide de gedachte aan een keurmerk en werden er verschillende mogelijkheden hiervoor onderzocht. Bij het debat in de jaarlijkse ledenvergadering bleken de eigenzinnigheid en de wil tot onafhankelijkheid onder de leden sterker dan dogmatische gedachten. Ook bleek de manier waarop men werkte zo verschillend dat er geen overeenstemming over een keurmerk zou komen. Gekozen werd voor het opstellen van een aantal ecologische richtlijnen.

De 'Viba-tuin' ontstaat

Het jaar daarna besloot de vereniging een tuin aan te leggen bij de

SVE (Stichting Viba Expositie) in Den Bosch (VIBA=Vereniging Integrale Biologische Architectuur). Hier, in een oude fabriek van De Gruyter (snoepje van de week) is een permanente expositie op het gebied van duurzaam bouwen. Een kale binnenplaats, ook wel 'luchtplaats' genoemd, wordt omgevormd tot groene oase, met een grote vijver als middelpunt (zie Oase lente 2005). Hoewel de bezoekersaantallen bij deze expositie en het effect van deze tuin op publieksgebied wat tegenvielen, gaf de aanleg van deze tuin toch een goede impuls aan de vereniging. Het was wonderbaarlijk om te zien wat er in twee weken tijd met zo'n groep mensen gemaakt kon worden. De aanwezigheid van creatieve geesten leidde tot bijzondere constructies, zoals een aquaduct van oude bakstenen. Overal

Wilde Weelde stand op Bingerden, 2009 (foto: Machteld Klees)

waar mogelijk grijpt de natuur zijn kansen – inmiddels komen de berken tot de derde etage. Overigens, de Viba-tuin zoals die nu is zal helaas door een grootscheepse verbouwing verdwijnen, maar is voor de eigenaar van het gebouw reden om straks ook de andere vijf 'luchtplaatsen' die daar zijn groener te willen maken.

In datzelfde en het daarop volgende jaar organiseert de vereniging een symposium over het natuurlijk toepassen van vaste planten. Dat was

Studiedag 'Ecologisch Buurtgroen in Arnhem' 1995, tuin Sjef van der Molen (foto: Stichting Oase)

De Viba-tuin in volle glorie (foto: Ruurd van Donkelaar)

een succes, het wordt ook bezocht door 120 vakgenoten die niet aangesloten waren bij Wilde Weelde. In 2007 kreeg de vereniging, na aanwezigheid met een stand op de landelijke dag van Vogelbescherming Nederland, de vraag om de tuin van hun nieuwe kantoor in Zeist aan te leggen. Deze opdracht werd uitgevoerd door een collectief van Utrechtse bedrijven.

Allerlei activiteiten

De kwekerijdagen in Bingerden, de Fleurig Fair bij kasteel Zuilen en de Onkruid-beurs in Utrecht waren evenementen waar Wilde Weelde afgelopen jaren met een stand stond, beurzen met heel verschillende bezoekers. Themadagen worden ook nog steeds georganiseerd, zoals over 'Le Roy' in Heerenveen, buurtparticipatie in het Utrechtse Griftpark en een bedrijfspresentatie van zaadteeltbedrijf 'De Bolderik'. Soms geven leden ook korte cursussen, bijvoorbeeld over fruitsnoei of het werken met de zeis.

Op dit moment (eind 2009) telt de vereniging 180 leden en is er juist weer een gezamenlijk project afgerond, de aanleg van een beekloop bij zorgboerderij de Hoge Born.

Saamhorigheid

Hasan Gadellaa roemt de saamhorigheid onder de leden, voor hem de grootste kracht van de vereniging. Al zijn de overeenkomsten in werkwijze groot, toch zijn er in zo'n grote groep mensen enorm verschillende karakters en denkbeelden aanwezig. "Dat iedereen, ook ik, geaccepteerd wordt zoals hij is, dat is van grote waarde voor mij geweest. Ik heb altijd veel onzekerheid gevoeld over mijn werk, maar ik kreeg van mijn collega's alle waardering."

Ook Rob van der Steen vindt de persoonlijke band heel bijzonder. "Regelmatig vertellen nieuwe leden in een presentatie over zichzelf en hun werk, hierbij stellen mensen zich vaak heel open en kwetsbaar op. Bij sommige persoonlijke verhalen raakte men soms in tranen van het lachen of van ontroering".

Voor hem voelde de bijeenkomst in Den Haag als een 'coming out'. Na vijf jaar gewerkt te hebben zonder gelijkgestemden te kennen was het een echte openbaring.

"De laatste vijf jaar is er in mijn regio (Utrecht) een flink aantal Wilde Weelde leden bijgekomen, hierdoor is het veel makkelijker geworden om

mensen in te schakelen die denken en werken zoals ik dat ook doe". Van het grootste belang voor de vereniging vindt hij dan ook dat het persoonlijke karakter behouden blijft. Het geven van bedrijfspresentaties aan elkaar en het incidenteel uitvoeren van een gezamenlijk project op vrijwillige basis, zoals bij de Hoge Born, lijken hem daarvoor de beste manieren. Hij vond het jammer dat hij bij dit laatste project zelf niet aanwezig kon zijn, doordat een klus vreselijk tegen zat.

Aandacht en plezier

Op de vraag of hijzelf nog ecologisch zou kunnen werken, antwoordt Rob verrassend:

"Belangrijk is dat wat je doet, je dat met aandacht en plezier doet. Als je ergens graag een bepaalde soort plant wilt hebben, die wat extra verzorging nodig heeft, is dat geen probleem als je die zorg met plezier kan geven. Als je je er bewust van bent dat bepaalde dingen grote schade veroorzaken aan de aarde, zul je die niet willen gebruiken."

Rob herinnert zich een mooi moment, toen hij een klein stukje stad wat groener maakte:

"Ik was bezig met een aantal buurt-

Zeiscursus (foto: Peer Stevens)

Excursie Ecolithedraal (foto: Machteld Klees)

De vrolijke overdracht van de door Wilde Weelde aangelegde beekloop aan 'de Hoge Born' in Wageningen, november 2009.

(foto: Machteld Klees)

bewoners om in de kou een verhoogde bak te metselen van tegels, toen er een oude vrouw passeerde, ze liep achter een rollator en zoals ze liep kon je zien dat ze overal pijn had. Ze hoorde de werkgeluiden op het pleintje, dat tot voor kort een verloederd uiterlijk had. Ze keek op en een gouden glimlach kwam recht mijn hart in. Die ene seconde, drie jaar geleden, voedt mij nog steeds”.

Verbondenheid

Hasan mist tegenwoordig een beetje het knusse dat de vereniging in de begintijd had maar is nog actief betrokken en heeft aan het project bij de Hoge Born een aantal dagen meegewerkt.

“Het is leuk dat er steeds jonge mensen bijkomen, zeker voor hen is de vereniging zinvol, omdat die veel steun biedt in de beginperiode en door de contacten die ze kunnen opdoen”.

Het is bijzonder hoe sommige mensen zich bestuurlijk inzetten binnen de vereniging. Zelf heb ik nooit die drang gevoeld, bovendien steek ik veel tijd in mijn eigen tuin, als belangrijke inspiratiebron voor mijn eco-hovenierschap”.

Hasan vindt dat je door te kijken

naar de natuur kunt zien dat alles met alles verbonden is, een geheel waarin geen enkel levend wezen overbodig is of kan worden gemist. Hij is in de loop der jaren mede daardoor toleranter geworden naar andere werkwijzen, en probeert minder dwangmatig te zijn op ecologisch gebied. Hij vindt het belangrijk los te komen van zijn 'eco-ego'. Lopend door zijn tuin, die groot en heel divers is, is het moeilijk voor te stellen dat dit alles alleen uit ego zou voortkomen. Jarenlang op deze plek zo speels bezig zijn kan haast niet zonder iets anders. Er spreekt gewoon een kinderlijk plezier uit.

Openheid en samenwerking

Hasan: “Ik vind het belangrijk dat de vereniging open blijft voor nieuwe mensen en dat deze van binnen-uit sterker wordt door de onderlinge verbondenheid te ervaren. Mijn tuin 'de Hemelsleutel' en mezelf zag ik een tijdje als een afgescheiden en armzalig oase-eilandje in een vijandige woestijn van intensieve veeteelt en bio-industrie, maar ik focus nu op het steeds weer leerzame stepping-stone-karakter naar een hemel in verbondenheid met alles en iedereen via dezelfde lucht die

we inademen en op dezelfde aarde waarop we een wijle verpozen...”

Door deze verbondenheid zijn allerlei samenwerkingsverbanden ontstaan. Kijk maar naar de vele bedrijven die in Utrecht met elkaar samenwerken. Na de aanleg van de SVE-tuin begonnen drie leden het samenwerkingsverband 'Buitenkans', onder die noemer hebben ze al heel wat projecten uitgevoerd. Veel actieve leden vinden iemand in de buurt om, eenmalig of vaker, mee samen te werken. Ook ontwerpers vinden in elke provincie leden, die een project voor hen kunnen uitvoeren. Veel leden hebben stagiairs in dienst die hier goede ervaringen opdoen, sommige van hen zijn zelf verder gegaan en hebben zich aangesloten bij de vereniging.

Tot slot

Hoewel de werkwijze van Wilde Weelde-leden nog steeds geen gemeengoed is, neigt de tijdsgeest tegenwoordig wat meer naar het ecologische. Laten we hopen dat wij straks geen keurmerk voor ecologisch gekweekte planten nodig hebben, maar dat het de gewoonste zaak van de wereld is. Het zou mooi zijn als steeds meer mensen dit zo ervaren en dat wij, temidden van onze cultuur, dichtbij de natuur kunnen blijven.

De tuin 'de Hemelsleutel' van Hasan Gadellaa is opengesteld voor publiek (zie Oasegids, pag. 193)

Rob van der Steen is ecologisch hovenier in Utrecht.

Paul Paardekooper is ecologisch hovenier en bestuurslid van Wilde Weelde.